

เทศน์อบรมฆราวาส

ณ ศาลาสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ

เมื่อค่ำวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

จิตเบิกด้วยธรรม

(ท่านผู้หญิงน้อยมาราบถวายปัจจัย ๑๖,๐๐๐ แต่องค์หลวงตา) มารยาทนี้งามเหมือนคุณพ่อนะ คำพูดคำจามารยาททุกอย่างเป็นแบบพิมพ์เดียวกันกับคุณพ่อ ท่านราชเลขาที่ล่วงไปแล้วนั้นเหมือนกัน แต่มาเข้ากันได้ยังไงกับแมว ปับตีปู้ป ๆ เข้ากันได้สนิทนะ แปลกดี ทางนี้เหมือนลิงด้วย เหมือนแมวด้วย ทางนั้นเรียบเลย

พอพูดอย่างนี้ทำให้ระลึกถึงที่ท่านแสดงไว้ในตำรา พระองค์นั้นนามท่านชื่อพระสันตกายท่านนี่ทุกอย่างเลย พระองค์ไหนซี้เป็นเสียงเดียวกันว่าท่านเป็นพระอรหันต์ คือเหมือนผ้าพับไว้ เหลือบซ้ายมองขวาอะไรนี้เหมือนมีสติตลอดเวลา พระเห็นแล้วงาม ตางามใจจึงไปทูลถามพระพุทธเจ้า ว่าท่านองค์นี้สำเร็จพระอรหันต์แล้วหรือ เพราะดูอะไรนี้เหมือนพระอรหันต์ ท่านองค์นั้นก็ไม่เคยเห็นอรหันต์ ว่าดูอะไรเหมือนพระอรหันต์ เหม่าใส่เลย

พระพุทธเจ้าท่านบอกว่ายัง พระชื่อสันตกาย พระองค์นี้ท่านเคยเป็นราชสีห์ ทุกวันนี้เขาคงจะเรียกว่าสิงโตละมัง กิริยาราชสีห์ กิริยาเสือโคร่ง มันกิริยาเรียบเหมือนกัน นิมเหมือนกัน มีสติตลอดเวลา พระทั้งวัดเห็นนี้ชมเชย เหมากันตามกิริยานั้นละว่าท่านเป็นพระอรหันต์ แล้วเข้าไปทูลถามพระพุทธเจ้าว่าท่านสันตกายนี้เป็นพระอรหันต์หรือยัง บรรดาพระทั้งหลายสงสัยค่อนข้างจะหนักไปทางอรหันต์ ไปทูลถามพระพุทธเจ้า พระองค์ก็รับสั่งว่ายัง ทำไมกิริยามารยาทท่านถึงได้อ่อนน้อมเอานักหนา ผิดพระทั้งหลายอยู่มากทีเดียว ถ้าว่าท่านเป็นพระอรหันต์จะสม

พระองค์ก็รับสั่งว่ายัง ยังไม่ได้เป็นอรหันต์ แต่กิริยามารยาทนี่เธอเคยสั่งสมมาแล้วตั้งแต่สมัยเธอเป็นราชสีห์ เธอเป็นราชสีห์ติด ๆ กันมาห้าร้อยชาติ นุ่นนะฟังซิ เพราะฉะนั้นกิริยามารยาทราชสีห์จึงเป็นเหมือนเสือโคร่ง นุ่มนวลไปหมด ราชสีห์เวลาจะไปจะมา จะไปที่ไหนมีสติตั้งรอบคอบทุกอย่าง พระองค์นี้ท่านเคยเป็นราชสีห์มาบอกว่าติด ๆ กันถึงห้าร้อยชาติ เพราะฉะนั้นกิริยานั้นจึงติดนิสัยท่านมา เวลามมาเป็นมนุษย์แล้วเป็นกิริยาอย่างนี้ มาเป็นพระแล้วก็แบบนี้แหละ แต่เธอนั้นยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์

ท่านเลยยกธรรมเทศนาขึ้นว่า สนฺตกาโย สนฺตวาโจ สนฺตมโน สฺสุมหาหิตो วนฺตโลกามิสฺส ภิกฺขุ อุปฺสนฺโตติ วุจฺจติ ผู้มีกายอันสงบจากบาปจากกรรมทั้งหลาย วาจาสงบจากวาจาที่เหลวไหลโลเล มีใจสงบด้วยการสำรวมดีเรียบร้อยแล้ว เป็นผู้ถึงความ

บริสุทธิ์ คายโลกามิสเสียได้โดยสิ้นเชิง ผู้นั้นแลคือเป็นบัณฑิตแท้ ยกคำนี้ขึ้นเทศน์สอน พระ พระได้สำเร็จมรรคผลนิพพานในคราวนั้นมากนะ พระสันตกายองค์นี้ก็ได้สำเร็จ เป็นอรหันต์ในครั้งนั้น ครั้งที่ยกท่านเป็นต้นเหตุ เพราะท่านกิริยาสวยงามมาก นี่เป็นนิสัย

อย่างพระสารีบุตรยังได้ถูกตำหนิ เดินไปตามทางกับพระ เป็นพระอัครสาวกข้าง ขวาด้วย เป็นพระอรหันต์ด้วย เวลานั้นหน้าพระไปฉัน เวลาขากลับมาเดินมาท่านมาเห็น คลองเล็กๆ ท่านคิดสนุกตามนิสัยเดิมนะ ท่านไม่ได้คึกคะนองอะไรในใจแหละ หาก เป็นนิสัยที่เคยคึกคะนองมันติดตัวมา พอท่านเดินไปนี้พระทั้งหลายก็เดินตามหลังมา เดินมาโดดข้ามบึงทางนั้น โดดข้ามบึงทางนี้ เตี้ยนี้โดดข้ามทางนั้นข้ามนี้ ทำไม เป็น ทั้งพระอรหันต์ เป็นทั้งอัครสาวกข้างขวา แล้วทำไมจึงเป็นเหมือนลิง เลยกโทษกัน

นำเรื่องนี้ขึ้นไปทูลพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงรับสั่งว่า เออ ถูกแล้วพระสารีบุตร เราเคยเป็นลิงมาเท่าไร นิสัยของเธออันนั้นละมันติดมา จะให้เธอมีความคึกคะนอง ในใจนี้ไม่มี หมัดโดยสิ้นเชิง เหมือนพระอรหันต์ทั่วๆ ไปนั่นแหละ แต่กิริยาที่เป็นนิสัยนี้เพราะนิสัยวาสนาของบรรดาพระสาวกทั้งหลายละไม่ได้ ละได้เฉพาะ พระพุทธเจ้าพระองค์เดียว พระสารีบุตรนิสัยเธอเคยเป็นลิงมา เป็นเรื่องคึกคะนองตาม กิริยานิสัยเดิม ไปนี้โดดข้ามทางนั้นกลับมาโดดข้ามทางนี้ โดดข้ามไปข้ามมา พระดูแล้ว ยกโทษท่าน

พระพุทธเจ้าเป็นผู้ปลดปล่อยให้ อะไรก็ตามถ้าพระพุทธเจ้ารับสั่งหรือตัดสินให้ แล้วขาดสะบั้นเลยไม่มีเงื่อนต่อ อธิกรณ์อะไรๆ ก็ตามพระพุทธเจ้ารับสั่งคำเดียวขาด สะบั้น เพราะทรงยืนยันในพระทัยเรียบร้อยแล้วด้วย อย่างพระทัฬหฬลบุตร เขาหาว่า ท่านเป็นปาราชิกเราเชิกอะไร ว่าเป็นปาราชิกนะไม่ใช่ธรรมดา ขึ้นทูลพระพุทธเจ้า พระองค์รับสั่งคำเดียวเท่านั้น จะไปฟ้องร้องเธออะไร เธอเป็นสตีวินัย หลุดพ้นแล้วจาก สมมุติโดยประการทั้งปวง ว่าเท่านั้นพอ ทางนี้บรรดาผู้สงสัยก็หายสงสัยหมด นั้น พระพุทธเจ้าตัดสินให้ เธอเป็นสตีวินัยอย่างยอดเยี่ยม สุดสมมุติแล้ว บอกอย่างนั้นแหละ

แต่ก่อนมีพระพุทธเจ้าทรงตัดสินๆ จากนั้นมาแล้วก็ไม่มีละ ต้องวินิจฉัย ใคร่ครวญเป็นอธิกรณ์อะไรๆ กันนี้ยุ่งกันใหญ่ ผิดกลายเป็นถูกก็มี ถูกกลายเป็นผิดก็มี มันไม่เป็นความจริงเหมือนพระพุทธเจ้าทรงรับสั่งเองหรือตัดสินเอง ถ้าพระพุทธเจ้าตัดสินปี่นี้ขาดสะบั้นไปเลย เพราะพร้อมด้วยพระญาณหยั่งทราบทุกอย่าง

ในครั้งพุทธกาลพระบวชมานี้ส่วนมากต่อมากมุ่งต่อมรรคผลนิพพานๆ ทั้งนั้น ต่อมาก็ค่อยหดเข้ามา ย่นเข้ามาๆ จนกระทั่งปัจจุบันนี้เลยกลายเป็นเรื่องตรงกันข้ามไป

แล้ว บวชเข้ามาเพื่อมรรคผลนิพพานตั้งครั้งพุทธกาลแทบจะไม่มี บวชเข้ามาเพื่อยศเพื่อลาภ เพื่อสรรเสริญเยินยอ บ้าอำนาจ บ้ายศ บ้ายกบ้ายอไปหมดแล้ว นี่ละธรรมกลายเป็นโลก พระเป็นผู้เสียสละกลายเป็นผู้มาสั่งสมในสิ่งที่พระพุทธรเจ้าทรงตำหนิ สิ่งที่ทรงชมเชยสรรเสริญคือความเสียสละโดยสิ้นเชิง ขึ้นชื่อว่าเป็นเรื่องของกิเลสไม่ให้มีเหลือเลย เสียสละ พระคือนักเสียสละ

แต่น้ำมันก็มากลายเป็นพระคือนักสั่งสมไปแล้วนี่ อย่างนี้ละกิเลสมันหนาแน่นมันแทรกเข้าไปๆ ในจิตใจนั้นแหละ ดังที่ว่าครั้งพุทธกาลบวชมาไล่เข้าป่า รุกขมูลเสนาสน์ บรรพชาอุปสมบทแล้วให้ท่านทั้งหลายไปอยู่ตามรุกขมูลร่มไม้ในป่าในเขาตามถ้ำเงื้อมผา ป่าช้าป่ารกชัฏ ที่แจ่งลอมฟาง อัฟโภกาส ที่เป็นที่เว้งว่างสะดวกสบายในการบำเพ็ญสมณธรรม ปราศจากสิ่งรบกวน ให้ท่านทั้งหลายจงอุตสาหะพยายามอยู่และบำเพ็ญในสถานที่เช่นนั้นตลอดชีวิตเถิด

นือนุศาสน์ที่พระองค์ทรงพร่ำสอน หลังจากบวชแล้วสดๆ ร้อนๆ ก็สอนในเวลา นั้นเลย จนกระทั่งทุกวันนี้โอวาทข้อนี้ก็โอวาทที่น่าหน้า ถึงอุปัชฌาย์จะไม่ชอบเข้าป่าเข้าเขาอะไรก็ตาม เวลาสอนกุลบุตรผู้มาบวชต้องสอนให้เข้าป่าเข้าเขารุกขมูลร่มไม้ในป่า อุปัชฌาย์ไม่ชอบก็ต้องได้สอน ไม่สอนไม่ได้ ผิดหลักของอุปัชฌาย์ นั่นละครั้งพุทธกาลแทบบวชแล้วไล่เข้าป่า เพราะฉะนั้นในครั้งพุทธกาลบรรดาเศรษฐีภุมมพีและมหากษัตริย์ที่เสด็จออกบวชได้สำเร็จมรรคผลนิพพานมีจำนวนไม่น้อยนะ พอออกแล้วตัดขาดไปหมด คำว่าเศรษฐีก็ไม่มี มีแต่ชื่อ ธรรมเต็มหัวใจแทนที่กัน เป็นอย่างนั้น

อะไรๆ ตัดหมด พระราชามหากษัตริย์ตัดออกหมด เหลือแต่ผู้เสาะแสวงหาเพื่อมรรคผลนิพพานอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ในครั้งพุทธกาลเศรษฐีภุมมพี-พระมหากษัตริย์ที่เสด็จออกทรงผนวชนั้นจึงได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์จำนวนไม่น้อย ในตำราท่านแสดงไว้อย่างนั้น พอออกแล้วตัดหมดคำว่าราชามหากษัตริย์-เศรษฐีภุมมพีนี้ตัดขาด ไม่เกี่ยวเลย ออกเพื่ออรรถเพื่อธรรม เพื่อมรรคผลนิพพานอย่างเดียว แล้วก็สมมักสมหมายตามที่ออกจริง ๆ เพราะท่านออกด้วยความตั้งอกตั้งใจมุ่งอรรถมุ่งธรรมอย่างแท้จริง

เมื่อมุ่งอรรถมุ่งธรรม ธรรมเป็นของมีอยู่ทำไมจะไม่เจอ ทำไมจะไม่พบ มันมีอยู่ทั้งกิเลสทั้งธรรม เสาะแสวงหากิเลสมากน้อยก็ต้องได้กิเลสมากน้อยตามที่เสาะแสวงหา เสาะแสวงหาอรรถหาธรรมมากน้อยก็ต้องได้ตามที่เสาะแสวงหา เพราะเป็นของมีอยู่ด้วยกันทั้งสองอย่างนี้ นี่ละพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เลิศเลอสุดยอดแล้ว บรรดาพี่น้องทั้งหลายเกิดมาได้พบพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เลิศเลอสุดยอด ท่านผู้เป็นเจ้าของศาสนาคือพระพุทธเจ้า เป็นผู้สิ้นกิเลสโดยสิ้นเชิง ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์บริสุทธิ์สุดยอดทีเดียว

การแสดงออกแห่งธรรมทั้งหลายนี้จึงเรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้วๆ ไม่มีผิดมีเพี้ยนแม้แต่น้อยเลย เป็นคำสอนที่ตรงแนวต่อบุญต่อกุศลต่อมรรคผลนิพพานโดยแท้ ผู้ปฏิบัติตามนั้นธรรมเหล่านี้ก็เป็นอกาลิโก ไม่มีกาลสถานที่เวลา มีอยู่เป็นปัจจุบัน เหมือนกันกับกิเลสที่มีอยู่ประจำหัวใจสัตว์เป็นปัจจุบันตลอดเวลา ถ้าชำระกิเลสก็ขาดไปๆ หหมดไป ธรรมะถ้าบำเพ็ญก็เจริญรุ่งเรืองขึ้น ถึงขั้นวิมุตติพระนิพพานได้เช่นเดียวกับครั้งพุทธกาล เพราะคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงเรียวยแหลม เป็นสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบหมดในธรรมทุกชั้นทุกภูมิ

ผู้ปฏิบัติตามย่อมได้รับผลเป็นที่พอใจ นอกจากไม่ปฏิบัติเท่านั้น กอดคัมภีร์อยู่ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ถ้าตั้งใจปฏิบัติ ศาสนธรรมมรรคผลนิพพานอยู่กับผู้บำเพ็ญบำเพ็ญจะเกิดขึ้นที่ใจๆ ใจนั้นมีทั้งกิเลส มีทั้งธรรม เวลานั้นกิเลสหุ้มห่อปิดบังจนมองหาใจไม่มี ตาหูจมูกลิ้นกายสัมผัสสัมผัสอะไรกิเลสจะออกหน้าออกตาทำหน้าที่ของมัน ก่อนธรรมทั้งนั้น จนกว่าจะได้รับ การอบรมทางด้านธรรมะหนักเข้ามากเข้าโดยลำดับลำดับก็มีความเข้มแข็งมากขึ้นและก็ทันกิเลส

เวลากระทบทางตาหูจมูกลิ้นกายนี้ธรรมออกได้ทันๆ ต่อไปพอกระทบอะไรนี้เป็นธรรมล้วนๆ กิเลสออกไม่ได้ มีแต่ธรรม ตาเห็นนี้พิจารณาเป็นธรรมแล้ว หูได้ยินพิจารณาเป็นธรรม ไม่ได้เป็นกิเลสเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนนั้นพอตาเห็นหูได้ยินนี้เป็นกิเลสออกหน้าออกตาไปเรื่อยๆ ทั้งท่านทั้งเรา แต่เวลาได้ชำระจิตใจให้มีกำลังมากขึ้นๆ ธรรมก็ทันกิเลส สุดท้ายกิเลสก็อ่อนข้อลงไป ธรรมกล้าแข็งขึ้นโดยลำดับ กิเลสโผล่ขึ้นมาอย่างน้อยเพียงไรขาดสะบั้นไปเลยๆ

เมื่อจิตได้ก้าวเข้าถึงธรรมอัตโนมัตติ ความเพียรอัตโนมัตติ สติปัญญาอัตโนมัตติ ก้าวเข้าสู่มหาสติ-มหาปัญญาแล้วกิเลสจะนับวันหมอบลงๆ โผล่หน้าขึ้นมาไม่ได้ ธรรมสังหารอย่างรวดเร็วๆ สุดท้ายก็ขาดไปจากใจ ไม่มีกิเลสเหลือเลย มีแต่ธรรม ใจกับธรรมเป็นอันเดียวกันแล้วเรียกว่าธรรมธาตุ แม้จะอยู่ในจิตของพระอรหันต์ท่านก็เรียกตามสมมุติ เวลาธาตุชั้นธัญยังมีอยู่ท่านก็เรียกเป็นพระอรหันต์ พอสิ้นชีวิตหรือนิพพานไปแล้วคำว่าอรหันต์ท่านนิพพาน หหมด จากคำว่านิพพานเป็นอะไร จิตของท่านเป็นอะไร จิตของท่านเป็นธรรมธาตุ

นี่ละที่นี้ที่สุดของจิตที่ไม่เคยสูญเลย ถึงขั้นสุดท้ายก็เป็นธรรมธาตุ จิตนี้ไม่เคยสูญ จะทุกข์ยากลำบากขนาดไหนก็ยอมรับว่าทุกข์ ตกนรกตั้งกัปตั้งกัลป์ก็ยอมรับความทุกข์ในนรกหลุมนั้นๆ จนกระทั่งกลายขึ้นมาเป็นคนดีด้วยกฎของอนิจจัง ในนรกก็มีกฎอนิจจัง เปลี่ยนซ้ำขึ้นมา หากเปลี่ยน เปลี่ยนซ้ำขึ้นมาจนพ้นนรกขึ้นมาได้ เปลี่ยนขึ้นมาเรื่อยๆ จนถึงขั้นบำเพ็ญความดีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ที่นี้ธรรมก็มีกำลังกล้าขึ้นมา

สังหารกิเลสออกจากใจ คำว่ากฏอนิจจังไม่มีในใจของท่านผู้บริสุทธิ์ หมด คำว่าอนิจจัง ทุกข์ อนตตา ในใจที่บริสุทธิ์นั้นไม่มี จะมีแต่ในธาตุในชั้นเป็นอย่างนั้นทั่วๆ ไปกับโลกทั้งหลาย แต่ใจของท่านที่บริสุทธิ์แล้วปราศจากกฏของอนิจจัง ทุกข์ อนตตา ไม่มีเลย

นี่แหละจิตนี้ละเป็นธรรมชาติ แต่ท่านไม่ค่อยเรียกละธรรมชาติ จะเรียกเป็นพระอรหันต์ๆ พอนิพพานแล้วพื้นเพสำคัญที่รับไว้อย่างตายตัวก็คือจิตนี้เป็นธรรมชาติ คำว่าพระอรหันต์ก็นิพพานแล้วเท่านั้น นิพพานกับธรรมธาตุจึงเป็นอันเดียวกัน นี่ละอำนาจแห่งการบำเพ็ญจิตใจ ใจดวงนี้ไม่เคยสิ้นเคยสูญ ไม่เคยดับ มีอยู่อย่างนี้ตลอดมาจนกระทั่งถึงที่สุดหลุดพ้นแล้วก็กลายเป็นธรรมชาติไป ไม่มีคำว่าสูญ ท่านจึงให้อบรมความดีงาม พอถึงขั้นนี้แล้วเรียกว่าตัดบรรดาสมมุติทั้งมวลในสามแดนโลกธาตุนี้ที่ได้เคยคละเคล้ากันมาแต่ไหนแต่ไรนี้ ขาดสะบั้นลงไปในขณะที่จิตได้ถึงขั้นบริสุทธิ์เป็นธรรมชาติแล้ว จึงไม่มีกฏ อนิจจัง ทุกข์ อนตตา เข้าไปเกี่ยวข้องได้เลย

นั่นละท่านว่า นิพพาน ปรมม สุข นิพพานเป็นความสุขอย่างยอดเยี่ยม ก็คือธรรมชาตินี้แหละ คำว่านิพพานเป็นสุขอย่างยอดเยี่ยม อันนั้นท่านก็คาด เรียกว่าบัญญัติขึ้นมา เพราะโลกมีสมมุติก็ต้องตั้งเป็นสมมุติขึ้นมา ว่านิพพานเป็นความสุขอย่างยิ่ง ธรรมชาติอันหนึ่งทีนอกจากนิพพานนั้นคืออะไร นั่นละเรียกว่าธรรมชาติ สุขอย่างยิ่งไม่สุขอย่างยิ่งก็ไม่มีอะไรเกินธรรมชาติของใจที่บริสุทธิ์ล้วนๆ แล้ว และปราศจากชั้นที่เป็นสมมุติโดยสิ้นเชิงแล้ว นั่นละจิตเป็นธรรมชาติโดยสมบูรณ์

ท่านผู้บำเพ็ญความดีงามทั้งหลายตั้งแต่ต้นๆ จนอวสาน เมื่อบำเพ็ญไม่หยุดไม่ถอยความดีงามเพิ่มขึ้นๆ สุดท้ายก็ถึงวิมุตติหลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งหลาย ไม่มีคำว่าทุกข์ ตั้งแต่บัดนั้นไปท่านจึงเรียกว่านิพพานเที่ยง ก็คือธรรมธาตุนั้นแหละเที่ยง ให้ชื่อว่านิพพานหรือว่าธรรมชาติ ออกจากใจที่บริสุทธิ์ล้วนๆ แล้ว ปราศจากสมมุติทั้งปวงเป็นธรรมชาติ หรือว่าเป็นนิพพาน นิพพานทั้งเป็น นิพพานเวลาตายแล้วก็มี นิพพานทั้งเป็นก็คือท่านผู้บริสุทธิ์แล้วเป็นพระอรหันต์ ท่านได้ครองสุปาติเสสนิพพานคือจิตบริสุทธิ์ ทรงวิมุตติเต็มหัวใจแล้วแต่ธาตุชั้นธัญยังได้ครองกันอยู่ รับผิดชอบกันอยู่ ท่านเรียกว่าสุปาติเสสนิพพาน

ที่นี้พอธาตุชั้นขาดสะบั้นลงไปจากจิตดวงนี้ หมดความรับผิดชอบกันแล้วก็ป็นอนุปาติเสสนิพพาน เป็นนิพพานปราศจากสมมุติโดยสิ้นเชิง เรียกว่าปราศจากสมมุติล้วนๆ หมดเลย นี่ละธรรมของพระพุทธเจ้าท่านสอนอย่างนี้ มีศาสนาใดที่จะนำคำสอนที่มาสอนอย่างนี้โดยถูกต้อง ก็มีแต่พุทธศาสนาศาสนาเดียวเท่านั้น เพราะศาสนานี้ผู้เป็นเจ้าของศาสนาก็คือผู้บริสุทธิ์แล้วได้แก่เป็นศาสดา บริสุทธิ์ล้วนๆ แล้วนำธรรมมา

สอนโลก จึงเป็นธรรมไม่แปลกปลอม เป็นธรรมที่บริสุทธิ์เรียกว่าสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้ว ๆ ถ้าใครฝืนธรรมนี้ก็เรียกว่าไม่ชอบ

ฝืนธรรมก็คือวิ่งตามกิเลส ให้กิเลสหลุดลากไป หลุดลากไปก้าวหนึ่งก็ผิดไปก้าวหนึ่ง สองก้าวผิดไปสองก้าว สามก้าวสี่ก้าวก็ห่างจากความดีงามไป ห่างจากความ สุข ความเจริญความถูกต้องดีงามนี้ไป มีแต่ความผิดพลาดๆ ไปเรื่อย สุดท้ายคนทั้งคนก็ผิดพลาดไปหมดทั้งตัว ตายแล้วก็จม ไม่มีค่ามีราคาอะไรเลย นี่การกระทำ ความผิดพลาดแก่ตน จึงไม่ควรอย่างยิ่งสำหรับผู้มีพุทธศาสนาเป็นเครื่องพำสอนอยู่

ขอให้พากันยึดหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้ให้ดี ไม่มีอะไรที่จะถูกต้องแม่นยำยิ่งกว่าศาสนธรรมของพระพุทธเจ้า นอกจากนั้นมันปลอมแปลงทั้งนั้น อย่างกิเลสนี้ร้อยล้านพันคม มันปลอมแปลง ต้มตุ๋นหลอกลวงสัตว์โลกไม่ให้มีวันเบื่อหน่ายอึดพอก็คือกิเลสหลอกลวงสัตว์โลก อย่างชาตินี้ว่าเป็นทุกข์ๆ ก็ยังอยากไปเกิดชาติหน้าอีก จะไม่ให้ เป็นทุกข์ยังงี้ ความเกิดกับความตายมันไปด้วยกัน ความทุกข์ก็ไปด้วยกัน ชาติไหนมัน ก็เกิดเหมือนกันเป็นทุกข์เหมือนกัน

ถ้าผู้ที่ต้องการอย่างถูกต้องก็คือว่าไม่ให้เกิด เกิดนี้เกิดมาพอแล้ว แแบกหามกองทุกข์มามากแล้ว ที่นี้จะสลัดความทุกข์ทั้งหลายที่มีกิเลสเป็นตัวสำคัญแทรกอยู่ในนั้น เพื่อสร้างกองทุกข์ให้แก่สัตว์ให้ขาดสะบั้นลงไปจากใจ ให้ใจได้ถึงขั้นบริสุทธิ์แล้วนั้นแหละหมด ไม่มีอดีต-อนาคต ทั้งปัจจุบันเป็นสมมุติด้วยกัน อันนั้นเป็นวิมุติหลุดพ้นเรียบร้อยแล้ว นี่ธรรมของท่านผู้เลิศเลอ พระพุทธเจ้าหนึ่ง-พระอรหันต์หนึ่งเป็นผู้ครองธรรมประเภทนี้ไว้ได้โดยสมบูรณ์ เป็นธรรมธาตุ ที่ว่าเคลื่อนอยู่ในโลกธาตุนี้ก็คือธรรมธาตุนั่นเอง จะเป็นอะไร จากจิตที่บริสุทธิ์ละธาตุละชั้นหมดแล้วก็กลายเป็นธรรมธาตุไปเลย บรรดาท่านผู้สิ้นกิเลสจิตของท่านเป็นธรรมธาตุ นี้ละลายออกไปก็เป็นธรรมธาตุ จึงว่าไม่มีอะไรสูญ

ให้พากันตั้งอกตั้งใจ ระวังนี้รู้สึกว่ประชาชนชาวพุทธเราลืมนื้อลืมนตัวกันมาก พากันกระโดดโลดเต้น ดิดิ้น ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม ลืมนื้อลืมนตัว ซึ่งดีซึ่งเด่น มันไม่ใช่ซึ่งดีซึ่งเด่นมันซึ่งความชั่วความทุกข์กันต่างหาก แต่แล้วก็มาสมมุติเอาว่าซึ่งดีซึ่งเด่น ซึ่งความทุกข์ความเดือดร้อน ซึ่งความชั่วช้าลามกเต็มตัวๆ ด้วยกัน มันจึงมีตั้งแต่กองทุกข์ให้พูดอย่างนี้ถ้าพูด เหมาะสมดี ซึ่งดีซึ่งเด่นก็ต้องซึ่งการสร้าง ความดีงามนั้นซิ เขามีความขยันหมั่นเพียรสร้างบุญกุศล เราก็คงต้องขยันหมั่นเพียร

เอา..เฉพาะอย่างยิ่งผู้ออกปฏิบัติภาวนา ออกไปปฏิบัติภาวนาแข่งกันทำความเพียร อยู่ในป่าในเขาแข่งกันทำความพากความเพียร ไม่มีใครเห็นไม่มีใครรู้นั้นยิ่งสนุกทำความเพียร เดินจงกรมนั่งสมาธิภาวนาไม่มีกลางวันกลางคืน เว้นแต่เวลาหลับ

พักผ่อนธาตุชั้นนี้เท่านั้น นอกนั้นเป็นเวลาแข่งกิเลสที่มันเป็นวงล้อมอันใหญ่หลวง
ครอบงำจิตใจ เบิกกิเลสให้มันกระจายออกไปๆ จิตก็ขยายตัวออกไปเป็นความสว่าง
ไสวกว้างขวางเบิกบานจนกลายเป็นจิตว่างไปๆ ว่างไปด้วยความแปลกประหลาด
อัศจรรย์ด้วย นี่ละจิตเบิกด้วยธรรม คือด้วยความพากเพียรอยู่ในป่าในเขา

มองดูโลกที่ไหนก็ไม่มี เห็นแต่ความรู้ที่เด่นชัดอยู่ภายในหัวใจ ความรู้นี้เป็น
ความรู้ที่ละเอียดลอมมาก เพราะได้ชำระอยู่ทุกเวล่ำเวลาด้วยความเพียรประเภทต่างๆ
อยู่ในป่าในเขาก็มีแต่ความพากเพียรชำระกิเลส ไปอยู่ที่ไหนก็สะดวกสบาย ใจก็ว่างไป
เป็นลำดับ เบบางลงเป็นลำดับ จนกลายเป็นใจว่าง จิตว่าง ต่อจากจิตว่างแล้วก็ว่าง คำ
ว่าว่างนั้นมีอยู่สองประเภท จิตที่ชำระเข้าไปถึงขั้นที่ว่า..คือที่แรกเราอาศัยร่างกายนี้ก่อน
อาศัยร่างกายตั้งที่ท่านอุปัชฌาย์สอนให้กุลบุตรบวชใหม่ว่า เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ
ให้พิจารณาอันนี้ก่อน นี่เป็นด้านวัตถุเป็นส่วนหยาบๆ

จากเกสา-โลมา สกลกายนี้ทั้งหมดเป็นส่วนหยาบ พิจารณาแยกส่วนแบ่งส่วน
ออกเป็นธาตุเป็นชั้นๆ ออกเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาสุภะอสุภัง แยกไปๆ จากนี้แล้ว
จิตพอ การพิจารณาร่างกายที่ว่านี้หมดไป ใจกลายเป็นใจว่างไปแล้ว พิจารณาอสุภะ
อสุภังในส่วนร่างกายนี้ผ่านแล้ว ขั้นนี้หมดไปก็ไปถึงขั้นที่ว่าง คือไม่ได้พิจารณาร่างกาย
คือร่างกายผ่านไปเรียบร้อยแล้ว นี่ละจิตผู้ปฏิบัติภาวนารู้ได้ชัดๆ ไม่ต้องไปถามใคร
เวลานี้จิตอิมตัวแล้วในการพิจารณาร่างกาย จะเป็นอสุภะอสุภัง ทุกขัง อนิจจัง อนัตตา ก็
ตามในส่วนร่างกายนี้หมดหรือว่าอิมพอไปโดยสิ้นเชิง ไม่เอา ไม่ต้องการอีกแล้ว อิม

เมื่อถึงขั้นอิมนี้แล้วก็เข้าสู่ขั้นนามธรรม คือความเกิดความดับเข้าถึงขั้นว่างที่นี้
พอว่างเข้าแล้วจิตก็เบาลงๆ ร่างกายวัตถุนี้หมด ไม่เอาแล้ว พอแล้ว นั้น การพิจารณา
ร่างกายเมื่อถึงขั้นพอพอ จะพิจารณาอะไรก็ได้มันกลายเป็นจิตว่างไปหมดแล้ว พอ
พิจารณาอันนี้จะตั้งเป็นว่าอสุภะอสุภังได้อย่างไร มันเหมือนฟ้าแลบแพล็บเท่านั้นแล้ว
ดับ ปรากฏขึ้นเป็นรูปพัดดับพร้อมแยกไม่ทันว่าเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

เพราะฉะนั้นจิตจึงผ่าน มีความเกิดความดับของจิต ความคิดความปรุง เกิดขึ้น
จากจิต เกิดขึ้นแล้วก็ดับๆ ตามลงไปๆ จนกระทั่งถึงจิต เพราะสิ่งเหล่านี้เกิดมาจากจิต
ดับแล้วไปอยู่ที่จิต สิ่งที่แฝงอยู่ในจิตคืออะไร คืออวิชชา อวิชชา ปรจฺจยา สงฺขารา ทำให้
คิดให้ปรุงให้แต่ง พิจารณาเข้าไปๆ ถึงขั้นอวิชชาซึ่งเป็นรากเหง้าแห่งความเกิดแก่เจ็บ
ตายของสัตว์โลก จนกระทั่งอวิชชาขาดสะบั้นลงไป ไม่มีสิ่งใดเหลือเลยแล้วนั้นละที่นี้
เรียกว่าจิตว่างโดยแท้ ว่างโดยแท้ ทั้งว่างทั้งวางบริสุทธิ์สุดส่วน เรียกว่าว่างภายนอก ว่าง
ภายใน คือใจตัวเองก็ว่าง ว่างภายนอก ว่างภายในและว่างภายใน

ที่นี้หมด ไม่มีอะไรเหลือเลยละที่นี้ เลยใจเป็นใจที่ว่างไม่มีสิ่งใดเข้ามาเกี่ยวข้อง พัวพันอีกเหมือนแต่ก่อนที่กิเลสตัวเป็นสาเหตุสร้างเหตุการณ์ต่างๆ ดับลงไปแล้วไม่มีอะไร ใจของพระอรหันต์จึงเป็นใจที่ว่างครอบโลกธาตุ ไม่มีเรื่องมีราวอะไรที่จะมาเกิดขึ้นอีก นอกจากกิเลสอย่างเดียวที่เป็นตัวก่อเรื่องก่อราว แต่ก็ดับไปเรียบร้อยแล้ว ยังเหลือแต่ความว่างเปล่า ภายนอกก็ว่าง ภายในก็ว่าง ว่างไปหมด ทั้งภายนอกก็ว่าง ภายในก็ว่าง นั่นคือจิตพระอรหันต์ว่างไปหมด ที่นี้เรื่องราวภายในใจตั้งแต่ขณะนั้นไม่มีอีกต่อไปเลย ท่านครองบรมสุขตั้งแต่กิเลสขาดสะบั้นลงไปจากจิตใจ ความทุกข์ไม่มีภายในใจเลย จนกระทั่งถึงนิพพานหรือว่าดับสลาย ท่านนิพพานไปเรียกว่านิพพานเที่ยง ไม่มีอนิจจัง ทุกข์ อนตตา เข้าไปเกี่ยวข้องพัวพันอีกเลย นี่การบำเพ็ญธรรม

พุทธศาสนาสอนให้ถึงที่สุดวิมุตติพระนิพพาน นอกจากนั้นจะเป็นศาสนาใดก็ตามไม่มีใครอาจเอื้อมสอนกันและกันให้ถึงพระนิพพาน ไม่มี อย่างมากก็แค่สวรรค์ สอนก็สอนไปแบบต้นเดา ส่วนพระพุทธเจ้าสอนทั้งนรก สอนทั้งสวรรค์ สอนทั้งพรหมโลก สอนทั้งนิพพาน เพราะพระองค์ทรงทราบตลอดทั่วถึงหมดแล้ว ศาสนาจึงรวมยอดอยู่ที่พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เลิศเลอสุดยอด เมื่อเรียนจบพุทธศาสนานี้แล้วเรียกว่าพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง

พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ท่านเรียนจบศาสนา เรียนจบธรรม เมื่อเรียนธรรมจบภายในจิตใจแล้วใจก็เป็นธรรมอันเดียวกัน เรียกว่าว่างหมด ว่างหมด นี้ละเรียนจบพุทธศาสนาจนถึงขั้นนี้แหละ นอกนั้นไม่มี มีแต่พุทธศาสนาเท่านั้นสอนโลกให้ถึงนิพพาน ใครจะไปพูดได้นิพพาน ถ้าพูดได้ แต่พระพุทธเจ้าทรงประกาศล้นโลกธาตุมาเฉพาะองค์ปัจจุบันนี้ก็ ๒๕๐๐ กว่าปี ประกาศตั้งแต่ต้นถึงพระนิพพานอย่างอาจหาญชาญชัย ไม่มีคำว่าสะทกสะท้าน เพราะพระองค์ทรงไว้หมดเรียบร้อยแล้ว สอนโลกจึงไม่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปไหนเลย

เราผู้ที่ล้างมือเปิบคอยฟังอรรถฟังธรรมท่าน นำไปปฏิบัติทำไมจะปฏิบัติไม่ได้ ตามกำลังความสามารถของเรา ถ้าจะให้กิเลสซึ่งมันเป็นเจ้าก็เจ้าการอยู่แล้วมาจัดแจงเรา สั่งเสียเรา มันจะสั่งเสียตั้งแต่ความไม่ว่างทั้งนั้น การที่จะทำความดีไม่ว่ามากว่าน้อยไม่ว่างทั้งนั้น กิเลสปิดตันไว้หมดเลย แต่การที่จะเป็นไปตามกิเลสนี้เปิดโล่งๆ เพราะฉะนั้นสัตว์โลกจึงไปทางต่ำมากกว่าทางสูงคือทางดีงาม นี่ธรรมพระพุทธเจ้าก็เปิดให้ทราบทั้งสองทาง

ทางกิเลสเป็นทางปิดตันอันตู่ หาทางออกทางไปไม่ได้ มีแต่จมโดยถ่ายเดียว ทางด้านธรรมนี้เปิดโล่งๆ ด้านธรรมคือการสร้างความดีงามไม่ว่าจะเป็นประเภทใด การให้ทาน การรักษาศีล การเจริญเมตตาภาวนา ซึ่งเป็นความดีงาม เอา สร้างลงไป

เราสร้างเพื่อเรา แต่กิเลสมันก็มากีดขวาง ฟาดกิเลสให้ขาดสะบั้นออกไป เราก็มีทางที่จะเบิกกว้างออกไปเรื่อยๆ ต่อไปเมื่อใจกับธรรมเข้าสัมผัสสัมพันธ์กันแน่นแฟ้นเข้าทุกวันๆ ไม่ได้ทำไม่ได้นะ การบำเพ็ญธรรมต้องบำเพ็ญ ไม่บำเพ็ญไม่ได้ หนักเข้าๆ เอาทะเลไปเลย

นี่ละการบำเพ็ญที่แรกก็ยากลำบาก เพราะกิเลสก็ดขวาง เมื่อชำระกิเลสเบาบางไปๆ ธรรมมีกำลังแก่กล้าก็ก้าวเดินออกๆ จนกระทั่งถึงความพ้นทุกข์ได้ ให้พากันตั้งอกตั้งใจ การสอนธรรมเหล่านี้เราเองแม้จะตัวเท่าหนูก็ตามเราไม่ได้สอนด้วยความสงสัย สอนด้วยความแม่นยำแน่ใจ ถอดจากหัวใจสอนท่านผู้ฟังทั้งหลาย จึงควรเป็นที่แน่ใจ การสอนนี้แน่ใจ เพราะหัวใจดวงนี้หมดความผิดพลาดทั้งหลายแล้ว เหลือแต่ความถูกต้องตั้งงามตั้งแต่ต้นจนกระทั่งถึงขั้นสุดยอดแห่งความบริสุทธิ์ อยู่ในหัวใจนี้หมดครองไว้เรียบร้อยแล้ว สอนออกมาจึงไม่ผิด

ตั้งธรรมพระพุทธเจ้าท่านว่าสวากขาตธรรม หรือสวากุขาโต ภควตา ธมฺโม ธรรมท่านตรัสไว้ชอบเรียบร้อยแล้ว ทีนี้เมื่อเข้าถึงใจได้กลิ่นกรองเต็มที่ได้มาตรฐานแล้วก็กลายเป็นใจที่บริสุทธิ์ที่สุดส่วน แสดงออกแง่ใดมุมใดจึงไม่ผิด ตรงแนวๆ เลย จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้นำไปประพฤติปฏิบัติ การประกอบความ پاکเพียรศีลธรรมประจำใจ นี้เป็นคุณธรรมประจำตนด้วย เป็นผลเป็นประโยชน์แก่หน้าที่การงานและสังคมต่างๆ ไม่มีสิ้นสุด เพราะธรรมมีในใจของผู้บำเพ็ญธรรมแล้วการเข้าคบค้าสมาคมกันนี้ก็ง่าย เชื้อถือกันได้ง่ายดาย

แต่ถ้าไม่มีธรรมมีแต่กิเลสแล้วไว้ใจกันไม่ได้ คอยแต่จะตลบตะแลง ต้มตุ๋นกัน หลอกหลวงกันตลอด ถ้าเป็นธรรมแล้วไม่ต้มตุ๋นหลอกหลวง ต่างคนต่างมีความซื่อสัตย์สุจริต วางใจหรือเชื่อถือกันได้ สนทนสนมกันได้ไม่ต้องสงสัย จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้นำธรรมนี้ไปประพฤติปฏิบัติ อุดสำหรับกำจัดสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายซึ่งอยู่ในหัวใจของเราด้วยกันทุกคน ให้ชำระล้างด้วยน้ำที่สะอาดคือธรรม ใจจะค่อยมีความสว่างงามขึ้นมาๆ ผลสุดท้ายที่ว่าเลิศเลอขนาดไหนก็เรานี้แหละ จะเป็นผู้รับมรดกอันเลิศเลอของเราเอง ไม่ใช่ผู้อื่นใดจะมาแบ่งสันปันส่วนเอาได้ เราทำหน้าที่ก็เป็นเรื่องของเรา เขาก็เป็นเรื่องของเรา หลุดพ้นโดยสิ้นเชิงถึงวิมุตติก็คือเรานี้แหละ

จึงขอให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ อย่าห่างเหินจากศีลธรรม การห่างเหินจากศีลธรรมแล้วมันเข้าใกล้ชิดติดพันกับความชั่วช้าลามก ความเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้ได้ตลอดนะ ถ้าใกล้ชิดติดพันกับบรรดากับธรรม ความทุกข์ทั้งหลายอันกิเลสจะสร้างขึ้นมานั้นก็ค่อยจางไปๆ เอาจนกิเลสหมดจากหัวใจไม่มีทุกข์ ให้พากันจำ การแสดงธรรมก็

เห็นว่าสมควรแก่ธาตุชั้นและกาลเวลา ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดย
ทั่วกันเทอญ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th
และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*
และเครือข่ายทั่วประเทศ